

تأثیر مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی اختیاری بر عکس العمل بازار سهام با در نظر گرفتن نقش تعدیلی تنوع جنسیت هیئت مدیره در بورس و فرابورس ایران

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۰۹/۲۰

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۱۱/۱۴

کد مقاله: ۲۴۷۳۱

بهزاد پرویزی^۱، چیا امین پناه^۲، محمد باقری^{۳*}

چکیده

هدف از تحقیق حاضر بررسی تأثیر مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی اختیاری بر عکس العمل بازار سهام با در نظر گرفتن نقش تعدیلی تنوع جنسیت هیئت مدیره در بورس و فرابورس ایران است. پژوهش از لحاظ هدف از نوع کاربردی و از لحاظ نحوه اجرا توصیفی - همبستگی است. برای انجام پژوهش چهار فرضیه اصلی تدوین شد. برای انجام این پژوهش از رگرسیون داده های پنلی با نرم افزارهای Eviews 8 و SPSS 22 استفاده شد. این موضوع در ۸۵ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران و فرابورس ایران در فاصله زمانی ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۸ بررسی شد (۶۸۰ شرکت - سال مشاهده شد). یافته ها نشان داد که بین مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی اختیاری و عکس العمل بازار سهام شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد. سرمایه گذاران در هنگام خرید و فروش سهام به مدیریت سود شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران توجه نمایند.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

واژگان کلیدی: مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی اختیاری، عکس العمل بازار سهام، تنوع جنسیت هیئت مدیره، بورس ایران، فرابورس ایران

۱- استادیار موسسه آموزش عالی آزاد ایرانمهر

۲- استادیار موسسه آموزش عالی آزاد ایرانمهر

۳- دانشجوی کارشناسی ارشد موسسه آموزش عالی آزاد ایرانمهر (نویسنده مسئول)

مبحث پیش بینی سود توسط تیم مدیریت یکی از مهم ترین ابزارهای تعامل مدیران با بازار محسوب می شود که ارایه آن به شرکت ها این فرصت را خواهد داد تا رفتار بازار را تحت تاثیر قرار دهند و میزان ثروت و ارزش خلق شده برای سهامداران را تغییر دهد (رضا زاده و همکاران، ۱۳۹۹). اهمیت تئوری مشروعیت و توجه به همه ذی نفعان روز به روز در حال افزایش است و طرح مباحثی مانند راهبری شرکتی بر گرفته از همین تئوری هاست. سرمایه گذاران به اطلاعات و شفافیت آن برای تصمیماتشان اهمیت زیادی می دهند. امروزه همه ذی نفعان از جمله سرمایه گذاران، اعتباردهندگان و مدیران و امثالهم در جستجوی شاخصهای به موقع و قابل اتکا برای اندازه گیری ثروت سهامداران می باشند که از میان آنها می توان به مفهوم مدیریت سود اشاره کرد. با وجود این که سود حسابداری، یک مقیاس مهمی برای سلامت مالی شرکت ها محسوب می شود، اما محدودیت های خاص خود را دارد و از ترفند های مرتبط با برآوردهای حسابداری مصون نیست و توسط مدیران مالی قابل تغییر است (رحیمیان و همکاران، ۱۳۹۲).

تحقیقات حسابداری مدیریت سود را مورد توجه زیادی قرار داده است. مطالعات سال های اخیر رابطه مدیریت سود را با متغیرهای زیادی بررسی نموده است. یکی از این متغیرها عکس العمل بازار سهام است که تعیین کننده کلیدی شاخص بازار سهام است. با توجه به اینکه مدیران سود را با هزینه سهامداران برای دستیابی به اهداف شخصی خود مدیریت می کنند، لذا مدیریت سود به عنوان هزینه نمایندگی در نظر گرفته می شود و بر ارزش سهام شرکتها اثرگذار است (آنگساکول و همکاران، ۲۰۲۰).

این هزینه نمایندگی از تنوع جنسیتی اعضای هیات مدیره تاثیر پذیر است. خانم ها نسبت به مردان در زمینه ریسک متفاوت اند و این برگرفته از تفاوت های هورمونی این دو است. مدیریت سود توسط خانم ها و مردان به صورت متفاوتی انجام می شود. این مسئله به ویژگی های منحصر به فرد خانم ها بر می گردد. حضور نماینده زن در هیات مدیره، باعث کاهش همگنی هیات مدیره و به دنبال آن دقیقتر شدن فرآیند کنترل و نظارت میگردد. مدیران زن قدرت نظارتی هیئت مدیره را افزایش می دهند و راهبری شرکتی را بهبود می بخشند. خانم ها با توجه به ویژگی های ریسک گریزی و تعهداتی که دارند در خلق ارزش برای سهامداران تلاش بیشتری دارند و خود را ملزم به شفافیت بیشتری برای سهامداران می دانند، لذا هزینه های نمایندگی نیز تا حدی می تواند کاهش یابد (آنگساکول و همکاران، ۲۰۲۰). در بازار سرمایه ایران نیز سهامداران خواهان شفافیت مدیران و کاهش هزینه های نمایندگی اند و خواهان سود واقعی تر و کم تر دستکاری شده هستند تا بر این اساس رفتار و عکس العمل خود را مدیریت نمایند و در بتوانند بازده بیشتری را کسب نمایند. گرچه برخی برای مدیریت سود گاهاً اهدافی را طرح نموده اند که هم راستا با منافع مالکین است اما اغلب تحقیقات عکس این قضیه را عنوان نموده اند. به عبارتی مدیریت سود همیشه بد نیست، اما نکته ثابت این است که همیشه بر عکس العمل بازار سهام اثرگذار است. حال اگر مدیریت سودی که انجام شده در راستای منافع سهامداران باشد عکس العمل سهامداران نیز مثبت خواهد بود و بر عکس اگر مدیریت سود فرصت طلبانه باشد و برای دستیابی به اهداف مدیر طراحی شده باشد تا حد زیادی بر عکس العمل بازار سهام تاثیر منفی خواهد داشت. اینکه هدف مدیران از مدیریت سود چیست از عوامل زیادی تاثیر پذیر است و حتی از نوع جنسیت مدیران به دلیل تفاوت هایی که بین مردان و زنان وجود دارد تاثیر پذیر است (آنگساکول و همکاران، ۲۰۲۰).

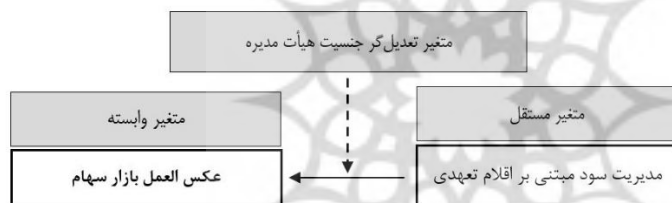
با توجه به موارد مطروحه مسئله اصلی پژوهش حاضر این است که آیا بین مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی و عکس العمل بازار سهام رابطه ای وجود دارد یا خیر و اینکه آیا جنسیت هیئت مدیره در شرکت های پذیرفته شده در بورس و فرابورس اوراق بهادار بر این رابطه اثرگذار خواهد بود یا خیر.

امروزه یکی از مباحث مطرح در حوزه تصمیم گیری های مدیریتی و حاکمیتی شرکتی این است که میزان مشارکت خانم ها در فعالیت های شرکتها نسبت به مردان تحت الشعاع تعصبات مردانه و تفاوت های فرهنگی قرار گرفته است. فرهنگ متفاوت و نابرابری های جنسیتی به ویژه در حوزه مدیریتی سبب شده تا آن گونه که شایسته است از نیروی بالقوه خانم ها در تصمیم گیری ها استفاده نشود. خانم ها و مردان دارای سبک ها و روش های برنامه ریزی، کنترل، مدیریت و رهبری متفاوتی هستند، از جمله این تفاوت ها حساسیت اخلاقی و خطر پذیری متفاوت مانند تفاوت در شیوه های گزارشگری مالی است (سپاسی و عبدلی، ۱۳۹۵). مباحث رفتاری و روانشناسی و همچنین جنسیتی در سال های اخیر مورد توجه پژوهشگران مالی قرار گرفته است. در گذشته تغییرات موجود در بازارهای مالی را با متغیرهای زیادی همچون تورم و شرایط اقتصادی و امثالهم مورد توجه قرار داده اند؛ اما تعداد انگشت شماری از پژوهش ها به مباحث جنسیتی توجه داشته اند. مباحث مرتبط با جنسیت افراد و به خصوص مدیران به شدت بر رفتار انسانها اثر گذار است. تغییر رفتار انسانها بر تصمیمات آنها اثرگذارند. این موضوع در رده های بالای مدیریتی از حساسیت بیشتری برخوردار است. با توجه به اینکه عمده تصمیمات مدیران شرکتها بر مسائل مرتبط با خلق ارزش برای سهامداران متمرکز است و یکی از این تصمیمات مبحث محاسبه سود است. لذا تغییرات در جنسیت تیم مدیران به شدت بر سود و عکس العمل بازار سهامان اثرگذار است و با توجه به مشخصه های خاص مردم ایران این پدیده باید در شرکت های پذیرفته شده در بورس و فرابورس مورد توجه قرار گیرد (اسمالس، ۲۰۲۱؛ بس و همکاران، ۲۰۲۰).

با توجه به بالا رفتن عکس العمل بازار سهام در سال های اخیر ضرورت دارد موارد مرتبط با آن شامل مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی مورد توجه قرار گیرند. یعنی با توجه به اینکه مدیریت سود بر عکس العمل بازار سهام اثرگذار است و از طرفی جنسیت مدیران بر این رابطه اثرگذار است با توجه به بالا رفتن عکس العمل بازار سهام در سال های اخیر بررسی این موضوع در بازار سرمایه ایران ضرورت دارد. مبحث جنسیت از این جهت مطرح است که فرهنگ برخورد با خانم ها در کشور ما با سایر کشورها کاملاً متفاوت خانم ها جامعه به دلیل تفاوت های هورمونی و بخصوص هورمون های استرسی و جنسی دارای قدرت تاثیر گذاری متفاوتی بر فعالیت های شرکتها هستند.

۲- مبانی نظری

مفهوم مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی تغییرات سود با استفاده از اقلام تعهدی جهت دستیابی به اهداف خاص توسط تیم مدیریت است. هدف مجموعه کامل صورت های مالی اساسی، ارائه اطلاعاتی درباره وضعیت، عملکرد و انعطاف پذیری مالی است که برای استفاده کنندگان این صورتها در اتخاذ تصمیمات اقتصادی، مفید و موثر واقع شود؛ بنابراین می توان گفت در صورت دستکاری صورت های مالی، بر هدف و فلسفه وجودی صورت های مالی خدشه وارد می شود، به علاوه وجود بسترهایی چون تضاد منافع و عدم تقارن اطلاعاتی سبب توسعه این موضوع و در نهایت تفاوت ارزش در سهام سرمایه گذاران و همچنین خلق ثروت می شود (لاکسمانا و یانگ، ۲۰۱۴؛ دستگیر و حسینی، ۱۳۹۲). پدیده دستکاری ارقام و مبالغ موجود در صورتهای مالی توسط مدیر برای رسیدن به اهداف خاص مدیریت سود نامیده می شود که در تئوری های اثباتی بر اساس ۳ فرض طرح های پاداش، قراردادهای بدهی و هزینه های سیاسی صورت می گیرد. در هریک از این ۳ فرض هدف مدیر رسیدن به هدف مورد نظر را مد نظر دارد که در همه آنها سود از دوره ای به دوره ای انتقال می یابد که سبب مشکلات نمایندگی و در نهایت تغییر عکس العمل بازار سهام می شود (آنگساکول و همکاران، ۲۰۲۰؛ اسکات، ۲۰۰۷). آنچه که تحقیقات نشان داده این است که مدیریت سود بر عکس العمل بازار سهام اثرگذار است و با توجه به اینکه سیاست های مدیران بر مدیریت سود و عکس العمل بازار سهام اثرگذار است شیوه مدیریت بر این رابطه اثرگذار است.

شکل ۱- مدل مفهومی پژوهش
(منبع: آنگساکول و همکاران، ۲۰۲۰)

تحقیقات نشان داده اند با توجه به تفاوت های هورمونی و جنسی که در بین خانم ها و مردان وجود دارد تنوع جنسیت بر روابط متغیرهای مالی اثرگذار است. این تاثیر در تحقیقات قبلی مورد بررسی و تایید قرار گرفته است (آنگساکول و همکاران، ۲۰۲۰). مدل سازی یا تدوین چارچوب مفهومی برای بیان فرضیه هاست:

۲-۱- تعاریف مفهومی

عکس العمل بازار سهام: تغییراتی که در بازده سهام بوجود می آید و به دلیل عملکرد و رفتار سرمایه گذاران به صورت مجموع در بازار رخ می دهد عکس العمل بازار سهام خوانده می شود. این متغیر از سود نقدی و تغییرات قیمت سهم تاثیر پذیر است. عکس العمل بازار سهام از مجموع سود نقدی و میزان تغییر قیمت سهام شرکت بدست می آید. مدیریت سود: نحوه محاسبه مدیریت سود که با تغییر در روش های حسابداری و برآوردهای حسابداری تغییر می کند. تنوع جنسیتی: وجود همزمان مدیران زن و مرد در تیم هیئت مدیره می باشد (آنگساکول و همکاران، ۲۰۲۰). تعاریف عملیاتی عکس العمل بازار سهام: عکس العمل بازار سهام از مجموع سود نقدی و میزان تغییر قیمت سهام شرکت بدست می آید. مدیریت سود: نحوه محاسبه مدیریت سود که با تغییر در روش های حسابداری و برآوردهای حسابداری تغییر می کند. نحوه محاسبه مدیریت سود براساس مدل جونز تعدیل شده (۱۹۹۱) به عنوان متغیر مستقل است که نحوه اندازه گیری بر اساس باقیمانده مدل مربوطه در نرم افزار اقتصاد سنجی است. برازش مدل زیر، مقادیر باقیمانده مدل به صورت تفاوت بین مقادیر واقعی و مقادیر برآوردی اقلام تعهدی استخراج شده و به معنای معیار مدیریت سود در نظر گرفته می شوند.

1. Laksmana and yang
2. Scott

$$PPE_{i,t}/TA_{i,t-1} + \varepsilon_{it} - \gamma TACC_{i,t}/TA_{i,t-1} = \alpha_0 + \beta_1(\Delta REV_{i,t} - \Delta REC_{i,t})/TA_{i,t-1} + \beta$$

TACC_{i,t}: کل اقلام تعهدی شرکت

ΔREV_{i,t}: تغییرات درآمد فروش شرکت

ΔREC_{i,t}: تغییرات حساب‌ها و اسناد دریافتی شرکت

PPE_{i,t}: ناخالص اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات شرکت

TA_{i,t-1}: کل دارایی‌های اول دوره

ε_{i,t}: باقی‌مانده مدل تخمین اقلام تعهدی جهت اندازه‌گیری مدیریت سود

تنوع جنسیتی: وجود همزمان مدیران زن و مرد در تیم هیئت مدیره می باشد. به عبارتی چنانچه در تیم مدیریت زن وجود داشته باشد از عدد ۱ و در غیر اینصورت از عدد صفر استفاده می شود (آنگساکول و همکاران، ۲۰۲۰).

۳- پیشینه تحقیق

آنگساکول و همکاران (۲۰۲۰) مقاله ای با عنوان تأثیر مدیریت سودمبتنی بر اقلام تعهدی بر عکس العمل بازار سهام با در نظر گرفتن نقش جنسیت هیات مدیره انجام دادند. یافته ها نشان داد که مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی با عکس العمل بازار سهام رابطه دارد و افزایش تعداد خانم ها در تیم هیات مدیره رابطه مدیریت سود و عکس العمل بازار سهام را کاهش می دهد. نفسینگر^۲ و همکاران (۲۰۲۰) پژوهشی در خصوص تأثیر هورمون های تستوسترون و کورتیزول زنان و مردان بر فیزیولوژی سوگیری های سرمایه گذاری انجام دادند. یافته ها نشان داد که هورمون های تستوسترون و کورتیزول بر ریسک پذیری و ریسک گریزی سرمایه گذاران زن و مرد به صورت متفاوت اثرگذارند.

بس^۳ و همکاران (۲۰۲۰) پژوهشی با عنوان نقش جنسیت در بازارهای مالی انجام دادند. در این پژوهش تأثیر عوامل مرتبط با جنسیت افراد بر ثبات بازار مالی و عملکرد معامله گران مورد بررسی قرار گرفت. برای اندازه گیری ثبات بازار مالی از شاخص بورس و برای اندازه گیری عملکرد معاملاتی سرمایه گذاران از ریسک و بازده سهام خریداری شده استفاده شد. در نهایت تأثیر نوع جنسیت بر ثبات بازار مالی و عملکرد معامله گران مورد تأیید قرار گرفت.

پاپانگکرن^۴ و همکاران (۲۰۱۹) پژوهشی با عنوان هیئت مدیره زن و عملکرد شرکت در دوران بحران بزرگ انجام دادند. یافته ها نشان داد که افزایش تعداد خانم ها در تیم هیات مدیره در دوران بحران سال ۲۰۰۸ سبب بهبود عملکرد شرکتها می شود. آزمون های توان آماری که با متغیرهای دیگر عملکرد روابط تحقیق را بررسی نمود روابط در آن مجدداً تأیید شد.

کاظمی علوم و دیگران (۱۳۹۸) در یک تحقیق با عنوان بررسی تأثیر تنوع جنسیتی در هیئت مدیره و کمیته حسابرسی بر کیفیت سود با استفاده از ۷۶۰ مشاهده (۱۵۲ شرکت از ۹۵ تا ۹۱) تأثیر حضور خانم ها در کمیته حسابرسی بر کیفیت سود را رد نکردند. اما در مقابل تأثیر حضور خانم ها در هیئت مدیره بر کیفیت سود را رد کردند.

ستایش و همکاران (۱۳۹۶) تحقیقی در خصوص بررسی تأثیر مدیریت سود غیر واقعی و مبتنی بر اقلام تعهدی و مدیریت واقعی سود بر ریسک ریزش قیمت سهام با ۱۰۳۰ مشاهده از ۸۴ تا ۹۳ انجام دادند. بررسی های آنها نشان داد که مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی و مدیریت واقعی سود بر ریسک سقوط قیمت سهام شرکت های بورسی و فرابورسی هیچ تأثیری ندارد. همچنین تأثیر مثبت مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی و مدیریت واقعی سود بر ریسک ریزش قیمت سهام شرکت ها است.

جدول ۱: تعداد نمونه

تعداد سال ها	تعداد	شرح
۴۲۹		تعداد کل
(۶۴)		هلدینگ ها، موسسات مالی، بانک ها، بیمه ها و ...
(۲۳۷)		عدم وجود اطلاعات در کل دوره
(۴۳)		عدم منتهی به ۱۲/۲۹
۶۸۰ سال- شرکت	۸۵	نمونه باقیمانده

۴- جامعه آماری و نمونه آماری

جدول زیر نیز نشان دهنده شیوه نمونه گیری به صورت حذف سیستماتیک می باشد:

۵- متغیرهای تحقیق

مدل رگرسیونی تحقیق برای بررسی فرضیه ها به شرح زیر است:

۱ . Ongsaku et al

۲ . Nofsinger

۳ . Bose

۴ . Papangkorn

مدل رگرسیونی بررسی فرضیه اول و سوم:

$$CAR_{sit} = \alpha + \beta_1 DCA_{it} + \gamma \sum Controls + \varepsilon$$

عکس العمل بازار سهام و به عنوان متغیر وابسته تحقیق است $CARs$
 نحوه محاسبه مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی بر اساس مدل جونز که در سال ۱۹۹۱ تعدیل شده است به عنوان متغیر مستقل است که نحوه اندازه گیری بر اساس باقیمانده مدل مربوطه در نرم افزار اقتصاد سنجی است. $DCA = \gamma$ مجموع β متغیرهای کنترلی است.

مدل رگرسیونی بررسی فرضیه دوم و چهارم

$$CAR_{sit} = \alpha + \beta_1 CAR_{sit} + \beta_2 (BGD CARs)_{it} + \gamma \sum Controls + \varepsilon$$

تاثیر تنوع جنسیت هیات مدیره بر رابطه مربوطه = متغیر تعدیلگر $BGD CARs$
 متغیرهای کنترلی به شرح ذیل است:

جدول ۲: متغیرهای کنترلی

نماد	نام متغیر	شیوه محاسبه
CG	حاکمیت شرکتی	استقلال هیات مدیره (تعداد اعضای غیر موظف نسبت به کل)
Ln (total assets)	اندازه	لگاریتم طبیعی کل دارایی ها
Total debt/total assets	اهرم	کل بدهی ها تقسیم بر کل دارایی ها
Capital expenditures/total assets	نسبت مخارج	دارایی های ثابت و اموال (مخارج سرمایه ای) تقسیم بر کل دارایی ها
EBIT/total assets	سود هر سهم	سود هر سهم تقسیم بر کل دارایی ها
Cost/total assets	بهای تمام شده	بهای تمام شده تقسیم بر کل دارایی ها
Expense/total assets	هزینه	هزینه ها تقسیم بر کل دارایی ها
Cash/total assets	وجه نقد	وجه نقد تقسیم بر کل دارایی ها
Dividends/total assets	سود تقسیمی	سود تقسیمی تقسیم بر کل دارایی ها
liquidity	روزهای معاملاتی	روزهای معاملاتی سهام در سال

۶- توصیف داده‌ها

جدول ۳: آمار توصیفی برای متغیرهای تحقیق در بورس ۴۶۴ مشاهده

نوع	متغیرها	میانگین	میانه	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
بورس	CARs	95/34	31/10	168/09	-54/68	879/54
	Ln(CARs)	5/04	4/88	0/64	3/81	6/89
	مدیریت سود	0/13	0/08	0/15	0/00	1/02
	CG	67/82	60/00	14/52	33/00	100/00
	Ln (total assets)	14/82	14/62	1/43	11/91	20/14
	Total debt/total assets	0/55	0/56	0/22	0/01	1/27
	Capital expenditures/total assets	0/26	0/20	0/19	0/00	0/78
	EBIT/total assets	0/00	0/00	0/00	0/00	0/02
	Cost/total assets	0/62	0/46	0/51	0/00	3/34
	Expense/total assets	0/06	0/05	0/04	0/00	0/35
	Cash/total assets	0/04	0/03	0/04	0/00	0/20
	Dividends/total assets	0/14	0/12	0/14	0/00	0/68
	liquidity	204/65	222/00	43/96	0/00	241/00

جدول ۴: آمار توصیفی برای متغیرهای تحقیق در فرابورس ۱۷۸ مشاهده

نوع	متغیرها	میانگین	میانه	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
فرابورس	CARs	93/17	35/77	150/56	-61/47	558/20
	Ln(CARs)	5/03	4/91	0/65	3/65	6/49
	مدیریت سود	0/17	0/10	0/18	0/00	1/00
	CG	72/95	80/00	20/00	17/00	100/00
	Ln (total assets)	14/22	14/10	2/09	9/17	18/15
	Total debt/total assets	0/94	0/71	1/00	0/01	8/02
	Capital expenditures/total assets	0/28	0/20	0/24	0/01	0/98
	EBIT/total assets	0/00	0/00	0/01	-0/05	0/01

نوع	متغیرها	میانگین	میانه	انحراف معیار	حداقل	حداکثر
	Cost/total assets	0/67	0/51	0/71	0/00	4/55
	Expense/total assets	0/09	0/05	0/11	0/00	0/67
	Cash/total assets	0/05	0/02	0/09	0/00	0/46
	Dividends/total assets	0/07	0/00	0/15	0/00	0/79
	liquidity	115/81	140/50	92/26	0/00	236/00

۱-۶- تحلیل رگرسیون

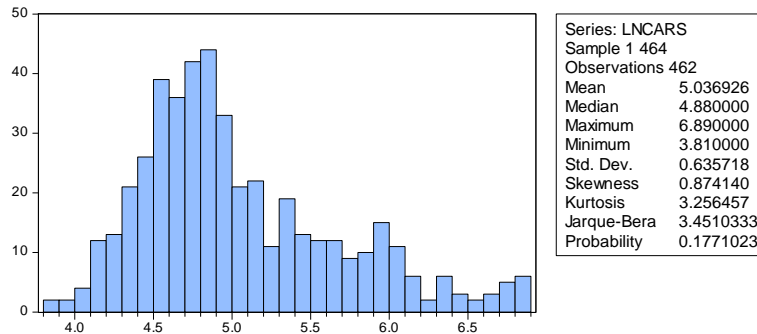
بررسی نرمال بودن توزیع متغیر وابسته با آزمون چارک برا:

آزمون نرمالیتی برای داده های شرکتهای بورسی:

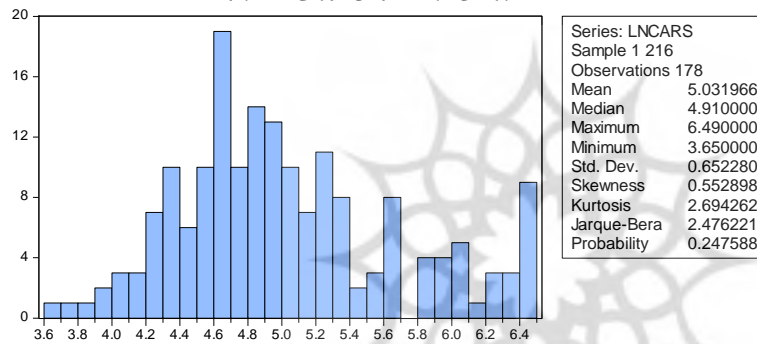
مقدار احتمال برای متغیر وابسته بعد از تبدیل لگاریتمی برابر با ۰/۱۷۷ است که حاکی از نرمال بودن داده هاست (شکل ۲)

آزمون نرمالیتی برای داده های شرکتهای فرابورسی

مقدار احتمال برای متغیر وابسته بعد از تبدیل لگاریتمی برابر با ۰/۲۴۷ است که حاکی از نرمال بودن داده هاست.

شکل ۲- بررسی نرمال بودن توزیع متغیر وابسته

شکل ۳- بررسی نرمال بودن توزیع متغیر وابسته

۲-۶- تحلیل پانلی

در این بخش مدل مناسب را از میان مدل ها (مدل ادغام شده، مدل با اثرات ثابت و یا مدل با اثرات تصادفی) انتخاب میگردند نتایج آزمون چاو و هاسمن برای تشخیص مدل مناسب در جدول زیر ارائه شده است:

جدول ۶- آزمون چاو و آزمون هاسمن برای انتخاب مدل مناسب

نتیجه	آزمون هاسمن			آزمون چاو یا لیمر		
	مقدار احتمال	درجه آزادی	مقدار کای-دو	مقدار احتمال	درجه آزادی	مقدار
مدل با اثرات ثابت	0/000	11	109/88	0/000	(573,93)	2/06
				0/000	57	120/66
مدل با اثرات ثابت	0/000	13	141/47	0/000	(573,91)	2/63
				0/000	57	149/76
مدل با اثرات ثابت	0/000	11	38/64	0/021	(251,41)	1/76
				0/003	25	48/46
مدل با اثرات ثابت	0/000	12	37/10	0/028	(251,39)	1/71
				0/004	25	47/67

مقدار احتمال آزمون چاو برای مدل های اول تا چهارم به ترتیب برابر با ۰/۰۰۰ است که این مقادیر کمتر از ۰/۰۵ است بنابراین مدل های مورد استفاده از نوع مدل های با اثرات است براساس آزمون هاسمن مقادیر احتمال برای مدل های اول تا چهارم نیز کمتر از ۰/۰۵ است یعنی این مدل ها با اثرات ثابت بوده است. در ادامه از این مدل برای بررسی فرضیات استفاده گردیده است.

۷- آزمون فرضیه‌ها

برازش مدل اول و دوم (شرکت‌های بورسی):

فرضیه اول: مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی بر عکس العمل بازار سهام شرکت های بورسی تاثیر دارد.

فرضیه دوم: تنوع جنسیت هیئت مدیره بر رابطه مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی با عکس العمل بازار سهام شرکت های بورسی تاثیر دارد.

در این بخش برای بررسی و برآورد مدل کلی از تحلیل پانلی^۱ استفاده شده است. با توجه به فرضیه اول و دوم مورد بررسی

قرار میگیرد:

$$\text{LnCARs} = \alpha_{j,t} + \beta_j t \text{Johns}_{j,t} + \gamma' \text{Controls} + \delta_j + \text{YR}_t + \varepsilon_{j,t},$$

$$\text{LnCARs} = \alpha_{j,t} + \beta_j t \text{Johns}_{j,t} + \beta_j t \text{Johns}_{j,t} * \text{D} + \gamma' \text{Controls} + \delta_j + \text{YR}_t + \varepsilon_{j,t},$$

فرض صفر و فرض مقابل در این مدل به صورت زیر است:

$$H_0 : \varepsilon_1 \cong \varepsilon_2 \cong \dots \cong \varepsilon_{11} \cong 0$$

$$H_1 : \varepsilon_i \cong 0 \quad i \cong 1, 2, \dots, 11$$

$$H_0 : \text{مدل معنی داری وجود ندارد.}$$

$$H_1 : \text{مدل معنی داری وجود دارد.}$$

در جدول زیر مدل با اثرات ثابت برآورد شده است مقدار احتمال معنی داری F برای مدل‌های اول و دوم برابر با ۰/۰۰۰ است.

این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است بنابراین فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود یعنی در سطح اطمینان ۹۵ درصد مدل

معنی داری وجود دارد. میزان ضرایب تعیین برای مدل‌های اول و دوم برابر با ۰/۳۶ و ۰/۴۴ است یعنی در حدود ۳۶ درصد و ۴۴

درصد از تغییرات متغیر وابسته توسط متغیرهای مستقل و کنترل بیان میگردد. مقدار آماره دوربین واتسون برای مدل‌های اول و دوم

برابر با ۲/۱۳ و ۲/۲۷ است مقادیر نزدیک به ۲ حاکی از عدم خودهمبستگی باقیمانده‌ها که یکی دیگر از فروض رگرسیون است را

نشان میدهد. (بنابراین خودهمبستگی بین باقیمانده‌ها وجود ندارد).

جدول ۷: برآورد و آزمون پارامترهای مدل اول

VIF	نتیجه	مقدار احتمال	مقدار t	مقدار ضرایب	پارامترها
-	معنادار و منفی	0/028	-2/21	-2/432	مقدار ثابت
1/15	معنادار و مثبت	0/000	4/94	1/071	مدیریت سود
1/14	بی معنی	0/208	-1/26	-0/004	CG
1/53	معنادار و مثبت	0/000	6/35	0/460	Ln (total assets)
1/91	معنادار و منفی	0/022	-2/29	-0/649	Total debt/total assets
1/18	بی معنی	0/310	1/02	0/334	Capital expenditures/total assets
1/58	معنادار و مثبت	0/020	2/33	53/908	EBIT/total assets
1/46	بی معنی	0/357	0/92	0/134	Cost/total assets
1/34	معنادار و مثبت	0/023	2/29	2/552	Expense/total assets
1/15	معنادار و مثبت	0/012	2/54	2/267	Cash/total assets
2/28	معنادار و مثبت	0/001	3/37	1/436	Dividends/total assets
1/21	معنادار و مثبت	0/012	2/51	0/002	liquidity
0/000	مقدار احتمال F		3/28		مقدار F
2/13	دوربین واتسون		0/36		ضریب تعیین

جدول ۸: برآورد و آزمون پارامترهای مدل دوم

VIF	نتیجه	مقدار احتمال	مقدار t	مقدار ضرایب	پارامترها
-	معنادار و منفی	0/082	-1/74	-1/808	مقدار ثابت
1/68	معنادار و مثبت	0/000	7/30	1/017	جنسیت
1/34	معنادار و مثبت	0/000	4/34	0/993	مدیریت سود
1/75	بی معنی	0/568	-0/57	-0/266	مدیریت سود* جنسیت
1/14	بی معنی	0/263	-1/12	-0/003	CG
1/53	بی معنی	0/000	6/00	0/411	Ln (total assets)
1/91	معنادار و منفی	0/048	-1/99	-0/531	Total debt/total assets
1/19	بی معنی	0/569	0/57	0/177	Capital expenditures/total assets

1 Panel Analysis

1/61	معنادار و مثبت	0/016	2/41	52/426	EBIT/total assets
1/54	بی معنی	0/439	0/78	0/106	Cost/total assets
1/35	بی معنی	0/060	1/89	1/986	Expense/total assets
1/16	بی معنی	0/056	1/91	1/621	Cash/total assets
2/41	معنادار و مثبت	0/002	3/14	1/263	Dividends/total assets
1/24	معنادار و مثبت	0/028	2/20	0/002	liquidity
0/000	مقدار احتمال F		4/37	مقدار F	
2/27	دوربین واتسون		0/44	ضریب تعیین	

مقادیر VIF (عامل افزایش واریانس) شاخصی برای بررسی همخطی بین متغیرهای مستقل است در صورتیکه مقدار آن بالاتر از ۱۰ باشد احتمال وجود همخطی بین متغیرهای مستقل وجود دارد. میزان این شاخص برای متغیرها کمتر از ۱۰ بوده و بیشترین مقدار آن در مدل اول و دوم به ترتیب برابر با ۲/۲۸ و ۲/۴۱ (برای متغیر Dividends/total assets) است.

برای برآورد ضرایب می‌توان فرضهای زیر را با استفاده از آماره‌های t - جزئی انجام داد. فرض صفر و فرض مقابل برای عرض از مبدا یا مقدار ثابت به صورت زیر است:

و برای میزان ارتباط متغیرهای مستقل و کنترلی به صورت زیر نوشته می‌شود:

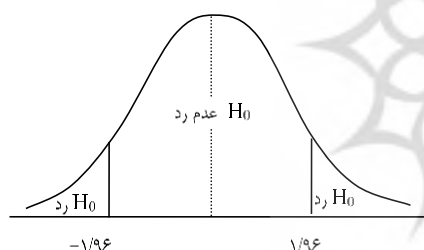
$$\begin{cases} H_0 : \varepsilon_0 \equiv 0 \\ H_1 : \varepsilon_0 \approx 0 \end{cases}$$

$$\begin{cases} H_0 : \varepsilon_1 \equiv 0 \\ H_1 : \varepsilon_1 \approx 0 \end{cases}$$

$$\begin{cases} H_0 : \varepsilon_{11} \equiv 0 \\ H_1 : \varepsilon_{11} \approx 0 \end{cases}$$

و مقدار آماره آزمون به صورت زیر محاسبه میگردد:

$$t_{\varepsilon_i} \equiv \frac{\varepsilon_i}{S_{\varepsilon_i}} \quad i \equiv 0,1,2,\dots,11$$

توزیع آماره بالا برای نمونه‌های بزرگ توزیع نرمال استاندارد است بنابراین ناحیه رد و عدم رد به صورت زیر خواهد بود.

نحوه داوری به این صورت است که اگر مقدار t در ناحیه رد قرار گیرد فرض صفر رد میشود.

در جدول بالا رابطه بین متغیرهای مستقل با متغیر وابسته مشخص شده است رابطه مثبت و معنادار به این مفهوم است که با افزایش متغیر مستقل، متغیر وابسته نیز افزایش می‌یابد در حالیکه در ارتباط منفی معنادار با افزایش متغیر مستقل، متغیر وابسته کاهش می‌یابد در ارتباط بی معنی هم رابطه‌ای بین متغیر مستقل و وابسته وجود ندارد.

نتیجه گیری برای شرکتهای بورسی: مقدار آماره t برای مدیریت سود برابر با ۴/۹۴ است این مقدار چون در ناحیه رد فرض صفر قرار می‌گیرد لذا رابطه با CARs معنادار و مستقیم است. بنابراین فرضیه اول تحقیق تایید میگردد.

مقدار آماره t برای مدیریت سود* جنسیت برابر با -۰/۵۷ است این مقدار چون در ناحیه عدم رد فرض صفر قرار می‌گیرد لذا رابطه با CARs بی معنی است. بنابراین فرضیه دوم تحقیق رد می‌گردد.

معناداری سایر متغیرها در جداول بالا مشخص شده است.
فرضیات سوم و چهارم (شرکتهای فرابورسی):

فرضیه سوم: مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی بر عکس العمل بازار سهام شرکتهای پذیرفته شده در فرابورس ایران تاثیر دارد.

فرضیه چهارم: تنوع جنسیت هیئت مدیره بر رابطه مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی با عکس العمل بازار سهام شرکتهای پذیرفته شده در فرابورس ایران تاثیر دارد.

همانند قبل برای شرکتهای فرابورسی مدل‌های سوم و چهارم به شرح زیر است:

$$\ln \text{CARs} = \alpha_{j,t} + \beta_j t \text{Johns}_{j,t} + \gamma' \text{Controls} + \delta_j + YR_t + \varepsilon_{j,t}$$

$$\ln \text{CARs} = \alpha_{j,t} + \beta_j t \text{Johns}_{j,t} + \beta_j t \text{Johns}_{j,t} * D + \gamma' \text{Controls} + \delta_j + YR_t + \varepsilon_{j,t}$$

فرض صفر و فرض مقابل در این مدل به صورت زیر است:

$$\left. \begin{array}{l} H_0 : \varepsilon_1 \cong \varepsilon_2 \cong \dots \cong \varepsilon_{11} \cong 0 \\ H_1 : \varepsilon_i \approx 0 \quad i \cong 1, 2, \dots, 11 \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{مدل معنی‌داری وجود ندارد.} \\ \text{مدل معنی‌داری وجود دارد} \end{array}$$

در جداول زیر مدل با اثرات ثابت برآورد شده است مقدار احتمال معنی‌داری F برای مدل‌های سوم و چهارم برابر با ۰/۰۰۵ و ۰/۰۰۹ است. این مقدار کمتر از ۰/۰۵ است بنابراین فرض صفر در سطح اطمینان ۹۵ درصد رد می‌شود یعنی در سطح اطمینان ۹۵ درصد مدل معنی‌داری وجود دارد. میزان ضرایب تعیین برای مدل‌های سوم و چهارم به ترتیب برابر با ۰/۳۲ و ۰/۳۳ است. مقدار آماره دوربین واتسون برای مدل‌های سوم و چهارم برابر با ۱/۹۱ و ۱/۸۹ است و مقادیر VIF برای متغیرها کمتر از ۱۰ بوده و بیشترین مقدار آن برابر با ۲/۶۴ و ۳/۰۴ (برای متغیر Expense/total assets) است.

جدول ۹- برآورد و آزمون پارامترهای مدل سوم

پارامترها	مقدار ضرایب	مقدار t	مقدار احتمال	نتیجه	VIF
مقدار ثابت	-2/774	-1/37	0/174	بی‌معنی	-
مدیریت سود	-0/106	-0/29	0/774	بی‌معنی	1/44
CG	-0/004	-1/03	0/305	بی‌معنی	1/11
Ln (total assets)	0/494	3/54	0/001	بی‌معنی	2/59
Total debt/total assets	0/271	2/82	0/006	معنادار و مثبت	1/86
Capital expenditures/total assets	0/619	1/48	0/141	بی‌معنی	1/16
EBIT/total assets	-0/465	-0/05	0/957	بی‌معنی	1/64
Cost/total assets	0/153	1/09	0/276	بی‌معنی	1/21
Expense/total assets	-0/797	-0/66	0/511	بی‌معنی	2/64
Cash/total assets	0/885	1/08	0/280	بی‌معنی	1/39
Dividends/total assets	1/468	2/23	0/028	معنادار و مثبت	2/10
liquidity	0/002	2/91	0/004	معنادار و مثبت	1/41
مقدار F	1/87		مقدار احتمال F		0/005
ضریب تعیین	0/32		دوربین واتسون		1/91

جدول ۱۰: برآورد و آزمون پارامترهای مدل چهارم

پارامترها	مقدار ضرایب	مقدار t	مقدار احتمال	نتیجه	VIF
مقدار ثابت	-2/744	-1/34	0/182	بی‌معنی	-
جنسیت	-0/129	-0/17	0/864	بی‌معنی	2/41
مدیریت سود	0/020	0/05	0/961	بی‌معنی	1/64
مدیریت سود* جنسیت	-0/693	-0/76	0/447	بی‌معنی	2/77
CG	-0/004	-1/05	0/297	بی‌معنی	1/16
Ln (total assets)	0/495	3/53	0/001	معنادار و مثبت	2/59
Total debt/total assets	0/262	2/69	0/008	معنادار و مثبت	1/98
Capital expenditures/total assets	0/578	1/36	0/175	بی‌معنی	1/18
EBIT/total assets	1/013	0/11	0/911	بی‌معنی	1/67
Cost/total assets	0/137	0/96	0/338	بی‌معنی	1/23
Expense/total assets	-0/695	-0/57	0/571	بی‌معنی	3/04
Cash/total assets	0/890	0/96	0/337	بی‌معنی	1/42
Dividends/total assets	1/406	2/10	0/038	معنادار و مثبت	2/17
liquidity	0/002	2/88	0/005	معنادار و مثبت	1/54
مقدار F	1/77		مقدار احتمال F		0/009
ضریب تعیین	0/33		دوربین واتسون		1/89

۸- بحث و نتیجه گیری

تحقیقات حسابداری به دلیل انگیزه‌های بالای مدیران در دستکاری سود، مبحث مدیریت سود را مورد توجه زیادی قرار داده است. بررسی‌ها و مطالعات سال‌های اخیر در حوزه مالی به همین دلیل رابطه مدیریت سود را با متغیرهای زیادی بررسی نموده است. یکی از این متغیرها عکس‌العمل بازار سهام است که تعیین‌کننده کلیدی شاخص بازار سهام است. با توجه به اینکه مدیران سود را با هزینه سهامداران برای دستیابی به اهداف شخصی خود مدیریت می‌کنند، لذا مدیریت سود به عنوان هزینه نمایندگی در

نظر گرفته می‌شود و بر ارزش سهام شرکتها اثرگذار است. به عبارتی مدیران با دستکاری سود ارزش سهام شرکتها را بالا و پایین می‌کنند.

این مباحث از تنوع جنسیتی اعضای هیات مدیره تاثیر پذیر است، زیرا خانم‌ها نسبت به مردان در زمینه ریسک متفاوت‌اند و این برگرفته از تفاوت‌های هورمونی این دو است. به دلیل مشخصه‌های متفاوت زن و مرد در پذیرش ریسک و همچنین نوع برخورد با دیگران مدیریت سود توسط خانم‌ها و مردان در شرکتها به صورت متفاوتی انجام می‌شود. تحقیقات قبلی بیان نموده‌اند که این مسئله به ویژگی‌های منحصر به فرد خانم‌ها بر می‌گردد. حضور نماینده زن در هیات مدیره، باعث کاهش همگنی هیات مدیره و به دنبال آن دقیقتر شدن فرآیند کنترل و نظارت می‌گردد. مدیران زن قدرت نظارتی هیئت مدیره را افزایش می‌دهند و راهبری شرکتی را بهبود می‌بخشند. خانم‌ها با توجه به ویژگی‌های ریسک‌گریزی و تعهداتی که دارند در خلق ارزش برای سهامداران تلاش بیشتری دارند و خود را ملزم به شفافیت بیشتری برای سهامداران می‌دانند، لذا هزینه‌های نمایندگی نیز تا حدی می‌تواند کاهش یابد و با کاهش این هزینه‌ها ارزش شرکت بالا می‌رود. هدف از این تحقیق بررسی تأثیر مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی اختیاری بر عکس العمل بازار سهام با در نظر گرفتن نقش تعدیلی تنوع جنسیت هیئت مدیره در بورس و فرابورس ایران بود.

نتایج نشان داد که:

فرضیه اول: مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی بر عکس العمل بازار سهام شرکت‌های بورسی تاثیر دارد.

فرضیه دوم: تنوع جنسیت هیئت مدیره بر رابطه مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی با عکس العمل بازار سهام شرکت‌های بورسی تاثیر ندارد.

فرضیه سوم: مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی بر عکس العمل بازار سهام شرکت‌های پذیرفته شده در فرابورس ایران تاثیر ندارد.

فرضیه چهارم: تنوع جنسیت هیئت مدیره بر رابطه مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی با عکس العمل بازار سهام شرکت‌های پذیرفته شده در فرابورس ایران تاثیر ندارد.

یکی از علل نتایج فوق این است که تعداد هیئت مدیره زن در شرکت‌های ایرانی بسیار کم است و همین مسئله بر نتایج تحقیق اثرگذار است، اما خود مبحث مدیریت سود بر ارزش بازار تاثیر دارد.

تحقیق زیر در فرضیه اول و سوم با تحقیق حاضر همخوانی دارد، اما در خصوص فرضیه دوم و چهارم همخوانی ندارد. آنگساکول و همکاران (۲۰۲۰) مقاله‌ای با عنوان تأثیر مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی بر عکس العمل بازار سهام با در نظر گرفتن نقش جنسیت هیات مدیره انجام دادند. در این تحقیق مانند تحقیق حاضر دو فرضیه کلی تنظیم شد: مدیریت سود با عکس العمل بازار سهام رابطه دارد. و اینکه تنوع جنسیت هیئت مدیره بر رابطه مدیریت سود با عکس العمل بازار سهام تاثیر دارد. در تحقیق حاضر همین فرضیه برای دو گروه شرکت‌های بورسی و فرابورسی مورد بررسی قرار گرفته است. برای تحلیل از داده‌های پنلی و مدل رگرسیون چند متغیره استفاده شد. یافته‌ها نشان داد که مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی با عکس العمل بازار سهام رابطه دارد و افزایش تعداد خانم‌ها در تیم هیات مدیره رابطه مدیریت سود و عکس العمل بازار سهام را کاهش می‌دهد. تحقیق زیر نیز با فرضیه اول تحقیق حاضر همخوانی دارد.

لاکمن (۲۰۱۹) پژوهشی با عنوان مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی و عملکرد خرید سهام توسط مدیریت انجام دادند. روابط نشان داد که مدیریت سود جسورانه سبب خراب شدن عملکرد همه صنایع نمی‌شود. برای فرضیه چهارم از رگرسیون چند متغیره استفاده می‌شود. زیرا هدف پیش‌بینی تغییرات عملکرد با متغیرهای مستقل و کنترلی است. یافته‌ها نشان داد که اقلام تعهدی اختیاری با تغییرات عملکرد بعد از قبضه مدیریت رابطه معکوسی دارد.

پیشنهادات در دو قسمت پیشنهادات کاربردی و پیشنهاد برای تحقیقات آتی ارائه می‌شود:

نتایج نشان داد که تنها فرضیه اول به شرح زیر مورد تایید قرار گرفته است:

مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی بر عکس العمل بازار سهام شرکت‌های بورسی تاثیر دارد.

مفهوم مدیریت سود مبتنی بر اقلام تعهدی تغییرات سود با استفاده از اقلام تعهدی جهت دستیابی به اهداف خاص توسط تیم مدیریت است و لذا توجه به آن می‌تواند سبب آگاهی از اهداف مدیریت شود. هدف مجموعه کامل صورت‌های مالی اساسی، ارائه اطلاعاتی درباره وضعیت، عملکرد و انعطاف‌پذیری مالی است که برای استفاده کنندگان این صورتهای در اتخاذ تصمیمات اقتصادی، مفید و موثر واقع شود؛ بنابراین می‌توان گفت در صورت دستکاری صورت‌های مالی، بر هدف و فلسفه وجودی صورت‌های مالی خدشه وارد می‌شود، به علاوه وجود بسترهایی چون تضاد منافع و عدم تقارن اطلاعاتی سبب توسعه این موضوع و در نهایت تفاوت ارزش در سهام سرمایه‌گذاران و همچنین خلق ثروت می‌شود. همه این موارد نیازمند توجه بالای سرمایه‌گذاران به مبحث سود در جهت خرید سهام با ارزش واقعی می‌باشد تا از این طریق از زیان‌های احتمالی منبث از کاهش ارزش سهام جلوگیری نمایند. مدیران با توجه به منافع مالکین در هنگام مدیریت سود سبب افزایش اعتماد سرمایه‌گذاران شوند و سبب افزایش کارایی بازار و افزایش ثروت سهامداران و در نهایت خلق ارزش شوند.

پیشنهاد می‌شود که محققان نیز تحقیقات زیر را انجام دهند و با نتایج تحقیق حاضر مقایسه نمایند:

- تأثیر مدیریت سود مبتنی بر ارقام تعهدی اختیاری بر ریسک و بازده شرکتها با در نظر گرفتن نقش تعدیلی سن تیم هیئت مدیره در بورس و فرابورس ایران
- تأثیر مدیریت سود مبتنی بر ارقام تعهدی اختیاری بر عکس العمل بازار سهام در صنایع مختلف موجود در بورس و فرابورس ایران

منابع

۱. دستگیر، محسن، حسینی، احسان، ۱۳۹۲، مروری جامع بر مدیریت سود (بخش اول)، نشریه پاییز مطالعات حسابداری و حسابرسی، سال دوم، شماره هفتم، صص ۲-۱۹.
۲. رحیمیان، نظام الدین، آخوندزاده، میثم، حبشی، علی، (۱۳۹۲)، بررسی تاثیر مدیریت سود بر رابطه جریان های نقدی آزاد و عکس العمل بازار سهامان در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، فصلنامه دانش حسابرسی، دوره ۱۳، شماره ۵۲.
۳. رضازاده، حامد، پاک مرام، عسگر، بحری ثالث، جمال، عبدی، رسول، (۱۳۹۹)، تاثیر خوش بینی و بدبینی مدیران بر مدیریت سود، فصلنامه دانش حسابداری مالی، دوره ۷، شماره ۱ (پیاپی ۲۴)، صص ۱۵۷ - ۱۸۰.
۴. سپاسی، سحر، عبدلی، لیلا، (۱۳۹۵)، تأثیر جنسیت مدیران ارشد شرکت بر محافظه کاری شرطی، فصلنامه مطالعات اجتماعی روانشناختی خانم ها، دوره ۱۴، شماره ۱ - شماره پیاپی ۴۶، صفحه ۱۲۹-۱۵۴.
۵. ستایش، محمد حسین، و تقی زاده، رضا، و جوکار، محمد. (۱۳۹۶). بررسی تاثیر مدیریت سود مبتنی بر ارقام تعهدی و مدیریت واقعی سود بر ریسک سقوط قیمت سهام. فصلنامه دانش حسابداری مالی، ۴ (پیاپی ۱۲)، ۲۳-۴۳.
۶. کاظمی علوم، مهدی، ایمانی برندق، دکتر محمد، عبدی، مصطفی. (۱۳۹۸). بررسی تأثیر تنوع جنسیتی در هیئت مدیره و کمیته حسابرسی بر کیفیت سود. فصلنامه دانش حسابداری، ۱۰ (۱)، صص ۱۳۷-۱۶۸.
7. Bose, S., Ladley, D., Li, X., (2020), The role of hormones in financial markets, *International Review of Financial Analysis*, Vol. 67, Article 101434.
8. Laksmana, I, and yang, Y., (2014), Product market competition and earnings management: Evidence from discretionary accruals and real activity manipulation, *Advances in Accounting, incorporating Advances in International Accounting*, pp.1-13.
9. Nofsinger, J., Patterson, F., Shank, C., (2020), On the Physiology of Investment Biases: The Role of Cortisol and Testosterone, *Journal of Behavioral Finance*, pp.1-30.
10. Ongsakul, V., Jiraporn, P. and Kim, Y.S. (2020), "The effect of earnings management on shareholder value and the role of board gender diversity: Evidence from terrorism", *Pacific Accounting Review*, Vol. 32 No. 3, pp. 323-334. <https://doi.org/10.1108/PAR-09-2019-0110>.
11. Papangkorn, S., Chatjuthamard, P., Jiraporn, P. and Chueykamhang, S. (2019), "Female directors and firm performance: evidence from the great recession", *International Review of Finance*, Forthcoming.
12. Scott, W. R., (2007), *Financial Accounting Theory*, Termeh Publication, Tehran, Third Edition.
13. Smales, L.A., (2021), Investor attention and global market returns during the COVID-19 crisis, *International Review of Financial Analysis*, in press

The Impact of Discretionary Accruals Earning Management on Stock Market Reactions by Considering the moderating role of gender diversity on the board in Iran Stock Exchange and Over the Counter

B. Parvizi, CH. Amin panah, M. Bagheri

Abstract

The purpose of this research is survey of Impact of Discretionary Accruals Earning Management on Stock Market Reactions by Considering the moderating role of gender diversity on the board in Iran Stock Exchange and Over the Counter. The research from the viewpoint of purpose is practical and from the viewpoint of execution method is descriptive-correlation. For this research four principal hypotheses are compiled. To conduct this research, we use panel regression models via Eviews 8 and SPSS 22 statistical software. This subject surveyed in 85 firms of Tehran Stock Exchange listed companies and and IRAN Over the Counter since 2013-2021(680 firm-years observed). The finding show that there are relationship between Discretionary Accruals Earning Management and Stock Market Reactions in listed companies in Tehran stock exchange. Investors pay attention to earning management in firms of Tehran Stock Exchange listed companies for purchase and sale of stock

Keywords: Discretionary Accruals Earning Management, Stock Market Reactions, gender diversity on the board, Iran Stock Exchange, Iran Over The Counter

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی